

Plezier maken!

Kindermonumentendag in Midden-Delfland 2019

Lesbrief voor groep 7 van de basisscholen in Midden-Delfland

Deze lesbrief is de voorbereiding voor de Kindermonumentendag 2019. Je leert wat monumenten zijn en waar we die vinden in Midden-Delfland. En je ontdekt waar mensen vroeger voor hun plezier en mét plezier naar toe gingen en welke rol de monumenten daarin hadden.

Zoek zelf of samen met andere leerlingen de antwoorden op de vragen. Als je iets niet begrijpt, vraag je het aan de meester of juf.

Veel succes!

Rina Visser/Historische Vereniging Oud-Schipluiden 2019

Vraag 1

Over Monumenten

Monumenten zijn oude en bijzondere gebouwen of bouwojecten, zoals huizen, kastelen, kerken of boerderijen, maar ook bijvoorbeeld herbergen, bruggen en molens. Vaak zijn ze meer dan 100 jaar oud. Maar ook oude boten kunnen 'monumenten' zijn, zoals deze oude Westlanders. We noemen dat **varend erfgoed**.

Westlanders werden vroeger gebruikt voor het vervoer van tuinbouwproducten. Het vervoer is overgenomen door snellere vrachtwagens, de trein en het vliegtuig. Nu varen mensen in hun vrije tijd met deze boten.

Waarom? Omdat ze het leuk vinden en er veel plezier aan beleven!

Een groot verschil dus tussen vroeger en nu in het gebruiken van de Westlander!

Afb. 1

Afb. 2

Afb. 3

Vraag 1a

Deze drie monumenten staan in een van de dorpen van Midden-Delfland: Schipluiden, Maasland en Den Hoorn. Herken je ze?

Afb. 1 is ..... in .....

Afb. 2 is ..... in .....

Afb. 3 is ..... in .....

Ken jij nog andere monumenten in het dorp waar jij woont? Noem er nog eens twee:

1. ....

2. ....

Vraag 2

Over plezier maken en plezier hebben

Altijd en overal maken mensen plezier met elkaar! En daar genieten ze van. Plezier maken kan op heel veel verschillende manieren.

Bijvoorbeeld op familiefeesten zoals een verjaardagsfeestje of picknicken in een kasteeltuin of een museum bezoeken of .....

Hoe maak jij plezier?

Vraag 2a Noem vijf verschillende manieren hoe jij nu plezier maakt en waar dat gebeurt. Denk bijvoorbeeld aan wat je na schooltijd, in het weekend of in de vakantie doet. Wat vind jij leuk?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Vergelijk jouw antwoorden eens met die van twee andere leerlingen. Zijn er gelijke antwoorden? Schrijf ze hieronder op:

.....
.....

Er zijn vast ook verschillen in antwoorden:

Schrijf de manieren van plezier maken op van de andere leerlingen die jij NIET had opgeschreven:

.....
.....

Herken je deze manier van plezier maken?

Fietsers (19^e eeuw)

Ringsteken (21^e eeuw)

Arrenslee op het ijs (20^e eeuw)

Vraag 3

Je hebt nu gezien en ervaren dat plezier maken op heel veel verschillende manieren mogelijk is!

Hoe maakten mensen *vroeger* eigenlijk plezier en waar genoten ze van?

Vooraf van muziek, zingen, dansen en toneel!

Vraag 3a Waarom denk je dat mensen zo genieten van muziek, zingen en dansen?

Omdat .....

Waarvan geniet jij? Van muziek maken of naar muziek luisteren? van zingen of van dansen? of van toneelspelen?

Ik geniet van .....

Nu hebben we **schouwburgen en theaters**, maar vroeger gebeurden de muziek- en theateruitvoeringen vooral buiten, op bijvoorbeeld pleinen of muziektenten....

Voorstellingen met muziek, toneel en gedichten in de 16^e en 17^e eeuw

Vraag 3b Wat zou het voordeel kunnen zijn van buiten muziek maken een toneel spelen in plaats van in het theater of de schouwburg?

Het is een voordeel omdat .....

In Midden-Delfland, werd in 2011 bij het herbouwde torentje en een deel van de kasteelmuren van **kasteel Keenenburg (Schipluiden)** het verhaal van kasteelheer Otto van Egmond gespeeld en gezongen ... en de bezoekers zaten op banken op een tribune.

Het was net of het echt in die tijd speelde! Kijk maar eens naar de kleding van de toneelspelers.

Toneel- en zanguitvoering Otto van Egmond bij het herbouwde torentje van kasteel Keenenburg 2011

Vraag 3b Ben jij weleens bij een muziek- toneel- of dansuitvoering geweest die buiten werd georganiseerd? Waar was het en wat was het voor soort uitvoering? Wat vond je ervan? Of mocht je zelf meedoen?

Ik was bij ..... in ..... Ik vond het.....omdat .....

Kijk eens naar de plaatjes hieronder – herken je een van de muziek-, dans of cultuurevenementen in Midden-Delfland?

In welk dorp is dit?

In .....

En welk monument zie je?

.....

In welk dorp is dit?

In .....

En dit is in .....

Vraag 4

Sport en spel is een andere belangrijke activiteit die veel plezier geeft!

Vraag 4a Welke sport of welk spel geeft jou het meeste plezier? En waarom?

..... geeft mij het meeste plezier omdat .....

4b Schaatsen is een van de sporten die al eeuwenlang mensen plezier geeft.

Welke overeenkomsten en verschillen zie je met hoe wij nu schaatsen? Kijk naar voorwerpen, kleding etc.

Overeenkomsten: .....

Verschillen: .....

*Hollands
ijsvermaak*
**Hendrick
Avercamp**
17^e eeuwse
kunstschilder

Vroeger hadden ze niet de keuze uit zoveel sporten en spelen als we nu hebben.

Toch schilderde de 16^e -eeuwse schilder Pieter Breugel dit schilderij met 91 afbeeldingen van kinderspelen!

Vraag 4b Welke spelen en spelletjes herken jij op dit schilderij? Kijk ook naar de uitvergrande details hieronder.

Ik herken de volgende spelen:

1 ..... 2 ..... 3 .....
4 ..... 5 ..... 6 .....
7 ..... 8 ..... 9 .....

Heb je nog meer spelen gevonden? Schrijf ze hieronder ook maar op!

.....
.....

Vergelijk de antwoorden met een of twee medeleerlingen: hebben jullie hetzelfde gevonden?

Schrijf op wat anders is in jullie antwoorden:

.....
.....

Welk van de spelletjes die jullie herkend hebben, heb jij zelf wel eens gedaan?

.....

Vraag 5 Musea

Ook musea zijn plekken waar mensen graag naar toe gaan! Om oude, of moderne, mooie of bijzondere dingen te zien!

Vraag 5a Midden-Delfland heeft twee musea die allebei in een monument zijn gevestigd. (zie de afbeeldingen hieronder)

Afb 1 .....in ..... Het gebouw was oorspronkelijk een.....

Afb 2 .....in ..... Het gebouw was oorspronkelijk een.....

Vraag 5b. Ben jij wel eens in een van deze musea geweest? ja nee (omcirkel het juiste antwoord) Of in een ander museum in Nederland of in het buitenland?

Wat was het meest bijzondere, leuke of interessante wat je daar gezien hebt?

Ik was in museum ..... en wat ik leuk en interessant vond was.....

.....

afb. 1.

afb. 2.

Vraag 6 Herbergen en cafés

Herbergen en cafés zijn ook al eeuwenlang een plek waar bijvoorbeeld na een rit met het paard of de trekschuit gezellig wat kon worden gegeten en gedronken. En in sommige gevallen kon er overnacht worden.

Ook in Midden-Delfland zijn er nog diverse historische herbergen en cafés te vinden.

Waarom lagen deze herbergen vaak aan het water?

omdat .....

De Vergulde Valck in Schipluiden.

Herberg Pinas in Maasland

Café Delfland in Den Hoorn

Tot slot

Je bent in deze lesbrief meer te weten gekomen over hoe mensen in de verschillende tijden plezier hebben gemaakt. En over overeenkomsten en verschillen in plezier maken tussen vroeger en nu.

We hopen dat je nu veel weet over plezier maken in de loop van de eeuwen. En welke monumenten in Midden-Delfland daar een rol in speelden.

Wat is het belangrijkste wat je geleerd hebt van deze lesbrief?

.....
.....

Heel veel plezier op de Kindermonumentendag!